

ACC. N:R M. 13031: 1-3.

Landskap: Skåne Upptecknare: Helmer Ek, Kävlinge
Härad: Helarynge Berättare: " " "
Söcken: Dagstorp Berättarens yrke: f. d. verkstäters
Uppteckningsår: 1953 Född år 1869 i Läderödinge

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Handskeidar och andra föremål av horn. s. 1-3. LMF 86.

Skriv endast på denna sida

Storaskedar och föremål av horn
 Matskedar av trä har jag inte sett an-
 vändas här på orten bland bönder och
 husmän. Vid matlagning i köket användes
 på somliga ställen ännu skedar, skevar
 och skopor av trä, i allmänhet gjorda av
 björk. Man har inte använt horn-
 skedar ~~en~~ i mat som kokas emellan horn-
 mjölkvar i kokande vätskor och brukar
 då ändra formen.

När matskedar av horn började användas
 vet jag inte, det var långt före min
 tid och hornskedar kunde vara i flere
 generationer. När jag och min hustru
 gifte oss 1894 köpte vi 6 sty. hornskedar
 på en torgdag i Lund, hur mycket de kostade
 har jag glömt. Innan dessa hornskedar
 användes skulle de ligga i svagdricka eller

Luf 86

1

dricknjäst en veckas tid för att få bort korn-
smaken, om där var något annat hjälpte det
jag inte.

De sista ärtiondena av 1800 talet brukade
på bondgårdarna alltid serveras sked vid
måltiderna till arbetsfolket, då de hade
födans vid gårdens. Knivar och gaffel blev inte
allmän förrän på 1880 talet. För de flesta
ställen hade varje familjemedlem sin matr.
skede till varje måltid, de kunde vara märk-
ta med krysor, streck eller bokstäver. Efter
måltidens diskades skeden samt knivar och
gafflar och förvarades i bordlådan, om där var
någon, annars i en korg eller låda i spisrummet.
På 1880 talet användes vid Norra Ekenska
Lof. reg. matskedar av förtent. tjock bleckplåt.
Ungefär vid skelskiftet började det bli
allmänt med matskedar av metall.

Luf. 86

3

Husgerådets articklar av horn finns ännu i
 hundlar isomnorhet nu till Jul och under
 stora högtider då det är vanligt med luf-
 fiska emedan den maten sätter fläckar på
 matsilvert. Att få hornslidan av
 kvickens gick ganska lätt, det var endast
 att låga lägga det i kokande vatten en stund
 så löste hornslidan. Att göra enkelare horn-
 arbeten såsom förtickor, keruthor, bandhorn,
 05.06. gick ganska lätt, det var att värma hornet
 i vatten och så ha en för propp eller mull
 att forma det över tills det blev kallt om
 det skulle vara bra fick man upprepa det och
 putsa det med kniv, rasp, fil, och sandpapper.
 Jag har aldrig sett hur det går till att
 göra hornskedar, men de har troligen en
 sorts formpress där skedämnet formas i så
 det blir en sked och sedan putsas.